

UDKAST: SOXX Anlægsbevilling til et stofindtagelsesrum for kvinder

Baggrund

Borgerrepræsentationen vedtog d. 1. juni 2023 et medlemsforslag fra Socialdemokratiet, SF, Radikale Venstre, Venstre, Alternativet og Dansk Folkeparti omkring etablering af et eller flere stofindtagelsesrum forbeholdt kvinder, der skal indrettes til både injektion og rygning, der skal etableres på eller så tæt ved de sociale tilbud, som kvinderne i forvejen benytter (særligt Reden) og skal oprettes i samarbejde med aktører på Vesterbro, der har erfaring med målgruppen.

Motivationen for forslaget var, at der er behov for at skærme de socialt marginaliserede kvindelige stofbrugere i København, da de er i risiko for at blive udsat for vold, overgreb og voldtægt i forbindelse med deres stofindtag. I 2023 registrerede Reden København 26 voldtægter og 149 voldsepisoder på stofscenen blandt deres knap 300 unikke brugere på et år. Reden vurderer, at der desuden er et betydeligt mørketal, som de ikke har kendskab til.

I aftalen om Budget 2024 blev der derfor afsat midler til en screening af mulighederne for etablering af et eller flere permanente stofindtagelsesrum forbeholdt kvinder. Socialudvalget har på baggrund af screeningens resultater bestilt et budgetnotat på en anlægsbevilling til et stofindtagelsesrum for kvinder.

Som en del af aftalen om Budget 2024 blev der også vedtaget følgende hensigtserklæring: *Parterne er enige om, at der frem mod overførelsessagen endvidere udarbejdes et forslag om etablering og drift af et midlertidigt stofindtagelsesrum eller anden afskærmning til injektion og om muligt rygning - dette med henblik på hurtigst muligt at skabe en akut skærmning af kvinderne frem til, at et permanent stofindtagelsesrum er etableret.*

Indhold

Målgruppen for et stofindtagelsesrum for kvinder er kvinder over 18 år med et længerevarende problematisk brug af stoffer både ved injektion og rygning. Stofindtagelsesrummet forventes primært benyttet af de kvinder, som benytter sig af Reden. Reden vurderer, at der samlet er behov for en kapacitet til ca. 40-60 daglige stofindtag, hvoraf 65-80 % vurderes at være ved rygning.

Budgetnotatet indeholder to løsninger for etablering af et permanent stofindtagelsesrum for kvinder. Det ene alternativ omhandler etablering af to kabiner i Reden, som kan anvendes til både injektion og rygning af euforiserende stoffer. Det andet alternativ er en ombygget bus/lastvogn, der parkeres ude foran Reden.

De to mulige løsninger, som Socialforvaltningen har afdækket, har begge karakter af at kunne fungere som permanente løsninger, og det vil tage den samme tid at etablere løsningerne som midlertidigt og som permanent stofindtagelsesrum. Socialforvaltningen har ikke afdækket løsninger, der udelukkende kan fungere som

Kategorisering	
Need to	
Rettidig omhu	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	
Bestilt af fagudvalg	x
Bestilt administrativt	

midlertidig løsning. Det vurderes, at løsning 1 med et mindre stofindtagelsesrum indeni Reden vil kunne etableres hurtigere end løsning 2 med en ombygget bus/lastvogn.

I begge løsninger gør der sig en række krav og forbehold gældende, som der skal tages højde for og efterleves, inden et stofindtagelsesrum kan etableres. Disse krav og forbehold er beskrevet efter løsningsbeskrivelserne.

Løsning 1: Stofindtagelsesrum i Redens lokaler

Der etableres et lille stofindtagelsesrum inde på Reden med to pladser. Rådgiver har fundet en løsning med kabiner, der både kan benyttes til injektion og rygning. Stofindtagelsesrummet skal ligge i et lille lokale, hvor der i dag er opbevaringsskabe til kvinderne. Kapaciteten i rummet vil være omkring 60 daglige brugere beregnet ud fra, at en bruger har pladsen i 45 minutter med en åbningstid, der følger Redens åbningstid (døgnåbent på nær mellem kl. 13 og 15).

Reden bor til leje i en andelsboligforening, som skal godkende, at der etableres stofindtagelsesrum i deres lokaler. Reden har haft en positiv dialog med bestyrelsen, som dog har haft en bekymring omkring etablering af udsugning via en skakt, der tilgår en af ejendommens skorstene ift., at luften fra kabinerne ikke skal kunne tilgå de øvrige lejemål. Forvaltningens rådgiver har undersøgt problemstillingen, og konklusionen er, at røgen ikke vil kunne trænge ind i de øvrige lejemål. Der vil blive indsat et filter i kabinerne, der renses luften ved at filtrere 99,99 pct. af alle luftbårne partikler fra. Filtrene kan medføre et behov for at opsætte et nyt ventilationsanlæg til den anvendte skakt. Dette er medtaget i budgettet. Der udestår på nuværende tidspunkt en endelig skriftlig godkendelse fra andelsboligforeningens bestyrelse.

Det vil være Reden, der skal drive stofindtagelsesrummet på baggrund af en driftsoverenskomst med Socialforvaltningen, jf. de nedenfor beskrevne krav. For at kunne indgå en driftsoverenskomst med Københavns Kommune, er det nødvendigt, at Reden opretter en særskilt selvejende institution til driften af stofindtagelsesrummet.

Socialforvaltningens kvalitetsstandard for stofindtagelsesrum siger, at der for stofindtagelsesrum med 1-7 pladser skal være en normering på en leder, to sygeplejersker samt en socialfaglig medarbejder, der skal være til stede i åbningstiden, jf. de nedenfor beskrevne krav. De nuværende stofindtagelsesrum H17 og Skyen samt det kommende stofindtagelsesrum på Sundholm skal følge kvalitetsstandarden, som den er for nuværende. Da stofindtagelsesrummet ligger inde på Reden, vil den socialfaglige medarbejder kunne dækkes af det personale, der i forvejen er på arbejde på Reden. Der kan træffes politisk beslutning om at fravige kvalitetsstandarden, så der alene er én sygeplejerske til stede i åbningstiden, dog med to i spidsbelastningsperioder.

Som Socialforvaltningen tidligere har orienteret Socialudvalget om, kan der være behov for at se på kvalitetsstandarden for stofindtagelsesrum i forbindelse med en eventuel driftsbevilling til et stofindtagelsesrum for kvinder. Socialforvaltningen påbegynder dette arbejde og vender tilbage til udvalget om det.

Med dette budgetnotat afsættes midler til etablering af stofindtagelsesrummet på Reden. Socialforvaltningen vurderer, at et stofindtagelsesrum i Redens lokaler kan stå klar primo 2025 med forbehold for, at de nødvendige tilladelser bliver givet. Det er rådgivers vurdering, at der ikke er behov for en byggetilladelse, men dette skal endelig

afklares med Teknik- og Miljøforvaltningen. I fald der vil være behov for en byggetilladelse, vil det forlænge byggetiden med ca. 6 mdr.

Da der kun kan afsættes 1-årige driftsmidler i Overførelsessagen, skal en eventuel driftsbevilling i stedet afsættes i aftalen om Budget 2025. Der afsættes derfor ikke driftsmidler i dette budgetnotat. Forvaltningen forventer, at driftsbevillingen vil være mellem 7,5-9 mio. kr. i tilfælde af, at der skal være to sygeplejersker i hele åbningstiden, og mellem 5,5-7 mio. kr. med en sygeplejerske + en ekstra i spidsbelastningsperioder. I tilfælde af, at der afsættes anlægsmidler til løsning 1, vil beregningerne blive kvalificeret frem mod forhandlingerne om Budget 2025. Socialforvaltningen anbefaler i så fald, at der vedtages følgende hensigtserklæring:

Parterne er enige om, at finansieringen af en bevilling til driften af stofindtagelsesrummet på Reden indgår i forhandlingerne om budget 2025.

Reden ønsker selv løsning 1 med et stofindtagelsesrum inde på Reden, fordi det vil give de bedste betingelser for at udnytte synergien mellem stofindtagelsesrummet og Redens øvrige tilbud, ligesom de vurderer, at det er den løsning, som flest kvinder vil benytte. Antidote, som drev Fixelancen, har overfor Socialforvaltningen af flere omgange – og senest i november 2023 – bekræftet, at de anser løsning 1 som den bedste. Stenbroens jurister har ligeledes tilbage i august 2023 anbefalet løsning 1.

Løsning 2: En ombygget bus/lastvogn parkeret foran Reden

Der indkøbes en bus eller en lastvogn med specialbygget kasse på ladet, hvor der indrettes et lille stofindtagelsesrum med to injektionspladser. Det er for nuværende forvaltningens forventning, at pladserne også kan anvendes til rygning af euforiserende stoffer. Røgen må ikke ledes ud i gadeniveau, men Socialforvaltningen vil arbejde på samme løsning som i Reden med opsætning af to kabiner og et særligt luftfilter, der renser luften med en effektivitet på 99,99 pct. Kapaciteten i stofindtagelsesrummet er den samme som i løsning 1 alt afhængig af åbningstid.

Teknik og Miljøforvaltningen har oplyst, at en permanent placering (længere end seks uger) af en lastvogn/bus vil kræve en byggetilladelse, hvilket vil forlænge etableringsprocessen med 9-12 måneder. Hvis der afsættes midler til løsning 2, skal det endeligt afklares med Teknik- og Miljøforvaltningen, om der er krav om en supplerende lokalplan. Dette må forventes at tage yderligere ét år. Det skal endvidere bemærkes, at Eriksgade er en meget smal gade med parkering i begge sider og trafik i begge retninger. Det er derfor vurderingen, at Eriksgade af trafiksikkerhedsmæssige årsager ikke egner sig til en permanent placering af en lastbil. Placeringen kræver tilladelse fra vejmyndigheden. Forvaltningen har også spurgt på muligheden for at placere stofindtagelsesrummet på Gasværksvej. Her oplyser Teknik- og Miljøforvaltningen, at det ikke er tilladt at parkere på Gasværksvej, da den er indrettet med kun ét kørespor.

Forvaltningen skal også gøre opmærksom på, at på trods af at stofindtagelsesrummet i løsning 2 etableres i et køretøj, vil stofindtagelsesrummet i praksis ikke være særlig mobilt. Stofindtagelsesrummets beliggenhed skal godkendes af politiet samt af Indenrigs- og Sundhedsministeriet, jf. de beskrevne krav nedenfor. Indenrigs- og Sundhedsministeriet har oplyst forvaltningen om, at dette kan opfyldes med oplysning om enten et fast skema for placeringen på nærmere bestemte steder eller om den faste placering et nærmere bestemt sted i en afgrænset periode. Derudover vil der jf. ovenfor skulle søges byggetilladelse, hvis forventningen er, at stofindtagelsesrummet skal stå

samme sted mere end 6 uger. Dette begrænser i praksis, hvor mobilt et stofindtagelsesrum kan være, eftersom det maksimalt vil kunne flyttes til en ny "stationær" placering efter politiets, ministeriets samt Teknik- og Miljøforvaltningens godkendelse.

Løsningen indebærer, at der indgås en driftsoverenskomst med en relevant aktør, der har aktuel erfaring med socialfagligt arbejde med målgruppen på Indre Vesterbro. Leverandøren skal ikke nødvendigvis have erfaring med drift af stofindtagelsesrum, men skal ønske at indgå i samarbejde med andre leverandører af stofindtagelsesrum på Indre Vesterbro. Hvis der afsættes midler til denne løsning, vil Socialforvaltningen afdække markedet for mulige leverandører og indgå i dialog med dem om muligheden for at drive det midlertidige stofindtagelsesrum.

Med denne løsning vil det være nødvendigt, at der træffes politisk beslutning om at afvige fra Socialforvaltningens kvalitetsstandard for stofindtagelsesrum ift. normering, jf. de nedenfor beskrevne krav. Der skal dog af sikkerhedsmæssige hensyn være to personer til stede hele tiden, da løsningen i modsætning til løsning 1 ligger fysisk adskilt fra Reden.

Med dette budgetnotat afsættes 3,8 mio. kr. til indkøb og ombygning af en bus eller lastvogn. Beregningen er forvaltningens bedste bud. Hvis der afsættes en anlægsbevilling til løsning 2, vil forvaltningen indhente konkret tilbud på indkøb og ombygning. Eventuelt uforbrugte midler vil blive tilbageført til kassen.

Den forventede etableringstid vil være omkring to år og tidligst ultimo 2025. Der afsættes derfor ikke driftsmidler i dette budgetnotat. En eventuel driftsbevilling skal i stedet afsættes i aftalen om Budget 2025. Forvaltningen forventer, at driftsbevillingen vil være mellem 7,5-9 mio. kr., da der af sikkerhedsmæssige hensyn skal være to medarbejdere til stede i stofindtagelsesrummet i hele åbningstiden (samme åbningstid som i løsning 1, hvor der er døgnåbent på nær mellem kl. 13 og 15). I tilfælde af, at der afsættes anlægsmidler til løsning 2, vil beregningerne blive kvalificeret frem mod forhandlingerne om Budget 2025. Socialforvaltningen anbefaler i så fald, at der vedtages følgende hensigtserklæring:

Parterne er enige om, at finansieringen af en bevilling til driften af et stofindtagelsesrum i et køretøj med fast placering indgår i forhandlingerne om budget 2025.

Det er Redens vurdering, at løsning 2 ikke vil blive benyttet i samme omfang af Redens brugere som løsning 1.

Socialforvaltningen søger om anlægsbudget på 3,8 mio. kr. med dertil hørende måltal.

Table 1. Estimated costs for capital expenditure

1.000 kr., 2024 p/1	Hovedscenarie for anlægsudgift (estimat)	Alternativt scenarie (estimat)
Anlægsprojekt		
Anlægsudgifter løsning 1 (inkl. KK byggehonorar)	3.800	
Alternativt scenarie		
Anlægsudgifter løsning 2 (inkl. KK byggehonorar)		3.800

1.000 kr., 2024 p/l	Hovedscenarie for anlægsudgift (estimat)	Alternativt scenarie (estimat)
Hovedscenarier inkl. tilvalgsscenario	3.800	3.800

Krav og forbehold ift. etablering og drift af et stofindtagelsesrum

I begge ovenstående løsninger gør der sig – som tidligere nævnt – en række krav og forbehold gældende, som der skal tages højde for og efterleves inden et stofindtagelsesrum med kommunal finansiering kan etableres:

Lovgivning

Krav om driftsoverenskomst med kommunen

Det er et krav i bekendtgørelsen om stofindtagelsesrum, at et stofindtagelsesrum enten skal drives af kommunen, eller af en selvejende institution med driftsoverenskomst med kommunen.

Da Socialforvaltningen skal indgå en driftsoverenskomst med en leverandør, er der ikke krav om udbud efter EU-reglerne. I det tilfælde vil der være tale om en såkaldt in-house opgave i kommunen, dvs. at løsningen af opgaven er undergivet så intensiv offentlig kontrol, at aftalen vil være omfattet af de samme regler, som der gælder for kommunens egne tilbud. Ved udvælgelse af en aktør er kommunen alene forpligtet til at inddrage de bedst kvalificerede aktører med relevante erfaringer på vilkår, der tilgodeser den bedst mulige anvendelse af de økonomiske ressourcer.

Krav om tilladelse fra Sundhedsministeriet

Det er et krav i bekendtgørelsen om stofindtagelsesrum, at Sundhedsministeriet skal give tilladelse til at oprette og drive et stofindtagelsesrum. Dette sker efter forudgående ansøgning til Sundhedsministeriet. Ansøgningens nærmere indhold skal være udformet under inddragelse af den lokale politikreds.

Krav om adgang til sundhedstilbud

Det er et krav i bekendtgørelsen om stofindtagelsesrum, at der i stofindtagelsesrummet skal være adgang til relevante social- og sundhedsfaglige tilbud. Det er ikke nødvendigt, at de sociale- og sundhedsfaglige tilbud er placeret fysisk i stofindtagelsesrummene, men stofindtagelsesrummene skal sikre adgang til dem fx via brobygning.

Krav om efterlevelse af arbejdsmiljøreglerne

Stofindtagelsesrummet skal leve op til en række krav i arbejdsmiljøreglerne fx krav om, at der skal være mindst 2,5 meter til loftet (i særlige tilfælde 2,1 meter), at der skal være mindst 12 m³ luft pr. medarbejder mv.

Kommunale krav og regler

Socialforvaltningens kvalitetsstandard for stofindtagelsesrum

Ifølge Københavns Kommunes kvalitetsstandard for stofindtagelsesrum skal der for hvert stofindtagelsesrum med 1-7 indtagelsespladser som minimum være to sygeplejersker, en socialfaglig medarbejder samt en daglig leder til stede i åbningstiden.

Da der alene er tale om en kvalitetsstandard og ikke et lovgivningsmæssigt krav, kan man politisk vælge at fravige kravene i kvalitetsstandard, så normeringen bliver lavere, dog

indenfor det sikkerhedsmæssigt forsvarlige. H17 og Skyen skal i dag leve op til kvalitetsstandarden. Som tidligere nævnt, kan der være behov for at se på kvalitetsstandarden for stofindtagelsesrum i forbindelse med en eventuel driftsbevilling til et stofindtagelsesrum for kvinder. Socialforvaltningen påbegynder dette arbejde og vender tilbage til udvalget om det.

Økonomi

Tabel 2. Løsning 1: Stofindtagelsesrum i Redens lokaler

1.000 kr., 2024 p/l	Styrings- område	2024	2025	2026	2027	2028	I alt
Ombygning	Anlæg	3.800					3.800
Udgifter i alt (netto)		3.800					3.800

Tabel 3. Løsning 2: En ombygget bus/lastvogn parkeret foran Reden

1.000 kr., 2024 p/l	Styrings- område	2024	2025	2026	2027	2028	I alt
Ombygning	Anlæg	3.800					3.800
Udgifter i alt (netto)		3.800					3.800

Socialforvaltningen gør opmærksom på, at anlægsbevillingen kun skal besluttes under forudsætning af, at der afsættes driftsmidler i Budget 2025. Ellers vil Reden stå med et stofindtagelsesrum, der ikke må benyttes som stofindtagelsesrum, da Indenrigs- og Sundhedsministeriet ikke vil godkende et stofindtagelsesrum uden personale. Det vil heller ikke være muligt for Reden at finde driftsmidlerne af anden vej, da det er et lovgivningskrav, at et stofindtagelsesrum drives af en kommune eller under driftsoverenskomst med en kommune.

I 2025 og 2026 kan kommunerne søge midler via SSA-reserven til et pilotprojekt om kønsopdelte stofindtagelsesrum. Ansøgning om deltagelse i pilotprojektet vil indgå i arbejdet med etableringen af et stofindtagelsesrum for kvinder. Hvis der afsættes anlægs- og driftsmidler til et stofindtagelsesrum for kvinder i Overførelsessagen og Budget 2025, og København efterfølgende får midler via SSA-reserven, vil midlerne tilfalde kassen.

Såfremt det er muligt at foretage et skøn af anlægsprojektets klimapåvirkning i en livscyklusvurdering, vil nedenstående tabel blive udfyldt af Klimaenheden i ØKF ifm. den ejendomsfaglige høring.

Risikovurdering og proces

Som tidligere skrevet er det et lovkrav, at politiet og Indenrigs- og Sundhedsministeriet skal godkende stofindtagelsesrummet. Det er dog forvaltningens forventning, at stofindtagelsesrummet vil blive godkendt uanset model. Ministeriet har tidligere tilkendegivet, at der ikke er noget lovgivningsmæssigt til hinder for et mobilt stofindtagelsesrum givet, at placeringen eller placeringerne er godkendt. Mht. arbejdsmiljøet har forvaltningen kun gået videre med løsninger, der i forvaltningens og rådgivers vurdering lever op til arbejdsmiljøkravene. Men som tidligere skrevet, er forvaltningen ikke myndighed ift. arbejdsmiljø, og der er derfor også en risiko forbundet hermed.

Mht. løsning 2 er der yderligere en række tilladelser, der skal indhentes for, at projektet kan realiseres. Det er særligt placeringen tæt på Reden, der er en udfordring, da det ikke

er muligt at parkere lovligt på Gasværksvej, og da Eriksgade er en smal gade og derfor ikke særligt egnet til at opstille en bus/lastvogn. Der er derfor en vis risiko for, at de endelige tilladelser ikke vil blive givet.

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 6. Løsning 1: Øvrige anlægsprojekter (ikke i ByK)

1.000 kr., 2024 p/l	Udvalg	Bevilling	*	2024	2025	2026	2027	I alt
Anlægsudgifter								
Anlægsudgift	SUD	3641 Byggeri og modernisering	*	3800				3.800
Anlægsudgifter i alt			*	3.800				3.800

Tabel 7. Løsning 2: Øvrige anlægsprojekter (ikke i ByK)

1.000 kr., 2024 p/l	Udvalg	Bevilling	*	2024	2025	2026	2027	I alt
Anlægsudgifter								
Anlægsudgift	SUD	3641 Byggeri og modernisering	*	3.800				3.800
Anlægsudgifter i alt			*	3.800				3.800

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☐											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☒	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse											

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	Ja	Nej
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD	x	
IT-projekt (KIT)		

Tidligere afsatte midler

Der har ikke tidligere været afsat midler til aktiviteten.